

environmental
investigation
agency

CLIMA

Aprilie 2026

FALSURI, FRAUDE ȘI GAZE F

Cum amenință comerțul ilegal cu hidrofluorocarburi (HFC) — superpoluanți climatici — obiectivele climatice și lanțurile de aprovizionare ale companiilor.

CHIAR ȘI ÎN
CONDIȚIILE
UNOR
REGLEMENTĂRI
MAI STRICTE
PRIVIND
GAZELE F,
COMERȚUL
ILEGAL
ORGANIZAT
CONTINUĂ

REZUMAT EXECUTIV

Hidrofluorocarburile (HFC), utilizate pe scară largă în refrigerare și climatizare, sunt gaze cu efect de seră cu potențial ridicat de încălzire globală, care sunt eliminate treptat la nivel mondial în temeiul Protocolului de la Montreal.

Experiența acumulată în urma eliminării treptate a clorofluorocarburilor (CFC) și a altor substanțe care epuizează stratul de ozon (ODS), precum și a măsurilor timpurii și ambițioase ale Europei de eliminare a HFC-urilor, arată că, în absența unor politici publice solide, aceste tranziții pot genera un comerț ilegal la scară largă. Alimentat de profituri ridicate și de aplicarea neuniformă a legii, crima organizată s-a asociat tot mai mult cu traficul ilicit de HFC-uri, conducând la creșterea emisiilor și la subminarea eficacității politicilor climatice.

Ca răspuns, Regulamentul UE revizuit privind gazele fluorurate (F-Gas), adoptat în 2024, a introdus un pachet de măsuri considerate "cele mai bune din clasă" pentru combaterea comerțului ilegal. Acestea includ verificări în timp real ale cotelor pentru autoritățile vamale, noi cerințe privind schemele de returnare a buteliilor, extinderea interdicțiilor de utilizare a HFC-urilor cu cel mai ridicat potențial de deteriorare a climei și interdicții suplimentare privind echipamentele, menite să reducă cererea globală.

Bazându-se pe investigații anterioare din 2021 și 2023, EIA a realizat o investigație aprofundată a pieței italiene a agenților frigorifici în 2025. Italia reprezintă atât una dintre cele mai mari piețe de răcire din Europa, cât și statul membru cu cel mai mare volum raportat de confiscări de HFC-uri. Investigația a identificat mai multe companii care operează în diferite puncte ale lanțului de aprovizionare – de la importatori la distribuitori regionali – care au admis în mod deschis practici precum depășirea limitelor de cotă, falsificarea facturilor, etichetarea greșită a agenților frigorifici virgini drept recuperati și evaziunea fiscală (TVA). Unele dintre aceste companii au pretins că aprovizionează producători importanți, operatori de transport și rețele de supermarketuri, inclusiv căile ferate de stat italiene, Carrefour și Lidl, ridicând îngrijorări cu privire la pătrunderea agenților frigorifici ilegali în lanțurile de aprovizionare comerciale convenționale.

Având în vedere că se preconizează că cota de HFC a UE va scădea cu aproape jumătate în 2027, presiunile asupra prețurilor și stimulentele pentru comerțul ilegal vor crește probabil.

În ciuda intensificării eforturilor de aplicare a legii în întreaga Europă, concluziile EIA evidențiază din nou natura profund interconectată a comerțului ilegal cu HFC-uri la nivelul frontierelor dintre statele membre. Investigațiile au documentat utilizarea în continuare a tehnicilor de "spălare", prin care HFC-urile ilegale sunt mai întâi contrabandizate în state membre cu controale vamale mai slabe, cum ar fi Bulgaria sau România, înainte de a fi distribuite în întreaga UE.

Deși Regulamentul revizuit privind gazele F produce deja efecte pozitive – cel mai notabil fiind reducerea vânzărilor deschise de gaze cu potențial de încălzire globală (GWP) foarte ridicat – concluziile EIA dezvăluie noi lacune legislative și tendințe emergente. Acestea includ etichetarea greșită pe scară largă a HFC-urilor virgine cu GWP ridicat ca substanțe recuperate, precum și creșterea vânzărilor de amestecuri contrafăcute de gaze F cu GWP mai scăzut.

Comerțul ilegal este alimentat în mare măsură de prețurile ridicate ale HFC-urilor, care s-au majorat de zece ori de la începerea eliminării treptate în UE. Odată cu reducerea cotei UE de HFC-uri cu aproape jumătate în 2027, presiunile asupra prețurilor și stimulentele pentru comerțul ilegal sunt susceptibile să se intensifice. Aceste riscuri sunt agravate de absența oricărei cerințe, în aval în lanțul de aprovizionare, de a dovedi că HFC-urile achiziționate sunt legate de o cotă legală. Această situație face dificilă asigurarea de către utilizatorii finali că achiziționează produse legale. Trasabilitatea îmbunătățită a lanțului de aprovizionare și o mai mare digitizare a evidențelor ar putea contribui la soluționarea acestei preocupări.

Pe măsură ce țările din întreaga lume inițiază eliminarea treptată a HFC-urilor, experiența Europei oferă lecții importante. Alături de măsuri solide pentru combaterea comerțului ilegal, reducerea cererii prin interdicții timpurii privind echipamentele și restricții privind utilizarea HFC-urilor cu GWP ridicat sunt esențiale pentru evitarea creșterilor de prețuri care stimulează activitățile ilicite. În ultimă instanță, comerțul ilegal este condus de cerere. Factorii de decizie politică, în special cei din țările în curs de dezvoltare care inițiază eliminarea treptată a HFC-urilor, ar trebui să se concentreze nu doar pe aplicarea legii, ci și pe reducerea dependenței de gazele F într-un mod strategic

RECOMANDĂRI

1. ACȚIUNI LA NIVELUL UE

APLICAREA LEGII ȘI CONFORMITATEA

- Asigurarea implementării consecvente a Regulamentului UE privind gazele F prin acțiuni coordonate ale autorităților vamale, inspectoratelor de mediu, autorităților de supraveghere a pieței și unităților de combatere a criminalității financiare
- Extinderea inspecțiilor bazate pe risc și a testării buteliilor cu agenți frigorifici; confiscarea produselor ilegale sau incorect etichetate și aplicarea obligațiilor de returnare
- Consolidarea cooperării transfrontaliere
- Integrarea investigațiilor financiare în acțiunile de aplicare a legii care vizează comerțul ilegal cu HFC-uri
- Aplicarea unor sancțiuni disuasive și a unor sancțiuni penale

DIGITIZARE, TRASABILITATE ȘI CONTROALE LA IMPORT

- Conectarea tuturor statelor membre la Ghișeul Unic al UE pentru gazele F
- Digitizarea integrală a sistemelor de raportare și de licențiere
- Introducerea trasabilității obligatorii, care să lege HFC-urile introduse pe piața UE de alocările de cotă legale dincolo de import
- Eliminarea lacunelor care permit etichetarea greșită a HFC-urilor virgine cu GWP ridicat drept substanțe recuperate
- Extinderea mecanismelor de Consimțământ Prealabil în Cunoștință de Cauză (Prior Informed Consent)

VÂNZĂRI ONLINE ȘI PLATFORME DIGITALE

- Consolidarea aplicării legii împotriva vânzărilor ilegale de HFC-uri online, inclusiv verificarea comercianților, monitorizarea proactivă și sancțiunile pentru neconformitatea platformelor

2. ACȚIUNI ÎN CADRUL PROTOCOLULUI DE LA MONTREAL / ACȚIUNI GLOBALE

CONTROALE ȘI APLICARE ARMONIZATE

- Stabilirea și aplicarea unor standarde minime pentru sistemele naționale de licențiere, inclusiv numere unice de referință pentru consignații și

raportarea obligatorie a substanțelor controlate (inclusiv reciclate și recuperate)

- Interzicerea buteliilor nereutilizabile și instituirea obligativității schemelor de returnare pentru cele reutilizabile
- Extinderea și formalizarea mecanismelor de Consimțământ Prealabil în Cunoștință de Cauză
- Consolidarea cooperării vamale transfrontaliere pentru a dezmembra rețelele de contrabandă
- Integrarea investigațiilor financiare pentru combaterea evaziunii fiscale, fraudei cu TVA și spălării banilor
- Aplicarea unor sancțiuni disuasive și a unor sancțiuni penale

TRANSPARENȚĂ ȘI RAPORTARE

- Mandatarea raportării standardizate a comerțului ilegal, inclusiv metodologii, acțiuni de aplicare a legii și sancțiuni
- Îmbunătățirea transparenței lanțului de aprovizionare prin urmărire digitală și trasarea cotelor

REDUCEREA CERERII ȘI TRANZIȚIA

- Introducerea unor interdicții mai timpurii și mai ample privind echipamentele cu HFC-uri, pentru a reduce cererea și stimulentele pentru comerțul ilegal
- Promovarea agenților frigorifici naturali prin stimulente, consolidarea capacităților și asistență tehnică

3. ACȚIUNI ALE UTILIZATORILOR FINALI ȘI ALE PIEȚEI

- Efectuarea diligenței necesare în lanțul de aprovizionare pentru a se asigura că furnizorii, produsele și documentația sunt conforme
- Evitarea achiziționării de agenți frigorifici sau echipamente din surse neverificate sau informale
- Accelerarea eliminării treptate a HFC-urilor din echipamentele noi și existente, pentru a reduce expunerea la volatilitatea prețurilor, la constrângerile de aprovizionare și la riscurile legate de comerțul ilegal
- Adoptarea unor căi de tranziție sectoriale bazate pe bune practici, pentru a abandona utilizarea HFC-urilor

62-63 Upper Street, London, N1 0NY, UK
eia-international.org
+44 (0)20 7354 7960